

LJUDSKI GLAS

POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO.

Izhaja vsak petek in stane za vse leto 18 K, za pol leta 9 K, za četrto leta K 4.50 in na mesec K 1.50. Posamezna številka stane 40 vinarjev. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljati na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Le vkup, le vkup uboga gmajna!

Ta klic je šel pred štiristo leti kakor vihar po slovenski zemlji in zbiral naše kmete v armado za boj proti njegovim tlačiteljem graščakom. Kmetje so zgrabili za kose, cepce, vile itd. in v plamen so se zavili gradovi, ki so predstavljali našemu ljudstvu najgroznejšo sužnost. Žal, da so bili vsi ti kmetijski punti, katere smo že nekoč opisali v našem listu, vedno združeni v krvi in kmet izročeni še večji sužnosti, izkoriščanju in trpljenju nego preje.

Tudi danes kmet še ni oproščen sužnosti, izkoriščanja in trpljenja. Podrla se je sicer večina gradov in izginila večina graščakov, ostali so pa novi izkoriščevalci, ki sede danes po ponosnih mestnih palačah. To so v prvi vrsti veliki bogataši, kapitalisti, ki s svojim denarjem obvladujejo vse gospodarsko in politično življenje. Kmetov boj za osvobodjenje torej nikakor še ni dobojevan; obratno ta je postal važnejši kakor je bil pa kedaj popreje.

Minili so časi, da bi zaklicali našim kmetiskim množicam naj zgrabijo za cepce, kose in vile ter naj gredo za nami v boj za svoje osvobodjenje. Razredni boj, to je v našem slučaju revnega malega kmeta proti kapitalistu v današnjih časih ne da nič več voditi s takim orožjem. Moderne razredne boje more voditi le organizacija.

To so že davno izprevidele vse stranke, zlasti klerikalci, ki so napeli vse sile, da bi zapeljali našega, že tisočkrat osleparjenega in prevaranega kmeta v svoje organizacije, kjer so ga vleкли za nos, kakor se jim je zljubilo. Sedaj pa tudi naša stranka ne more in ne sme več molčati. V zadnjih številkah našega lista ste videli, kako ostudno igro igra z našim ubogim kmetom v Belgradu klerikalna stranka in preveč se nam smili naš ubogi bajtar, kajžar, mali kmet, izkoriščani hlapec in dekla, da bi ga še dalje pustili v rokah klerikalnih sleparjev.

Prišel je dan, da mora izpregovoriti tudi naša stranka ter združiti ogromne množice revnega kmetijskega ljudstva v močno organizacijo, ki bo vodila neizprosni boj za svoje osvobodjenje, boj za osvobodjenje kajžarja, bajtarja, posla in malega kmeta od velikih klerikalnih in liberalnih gruntarjev, boj z gospodo in vlado za pravične davke in starostno zavarovanje, boj kmetijskega reveža z velikim kapitalizmem, ki danes obvladuje vse politično

in gospodarsko življenje. Minili so časi, ko so imeli po naših občinskih odborih le bogataši, gruntarji, štacnarji in birti vso besedo. Če je bil bajtar dober za strelske jarke in je dober za plačevanje davkov, bo dober tudi za to, da bo imel v bodoče primerno besedo v občinskem, deželnem in državnem gospodarstvu.

Nič več se ne damo odirati zlasti od klerikalnih in liberalnih štacnarjev!

V tovarni stane n. pr. 1 kg sladkorja 2 K. Od tovarne ga kupi veletržec, ki ga prodaja srednjemu trgovcu po 4 K. Srednji trgovec pa prodaja malemu trgovcu na deželi po 6 K, mali trgovec pa kmetu po 8 in več kron. Konec mora biti takemu nesramnemu odiranju revnega kmetijskega ljudstva!

Tu smo navedli le najglavnejše naloge, ki jih ima rešiti naša bodoča organizacija. Posameznik ne premore ničesar, združeni bomo zmogli vse, vsaj nas je ogromna množica.

Skrajni čas je tedaj, da osnuje tudi naša stranka močno in veliko kmetijsko organizacijo, ki bo osvobodila naše revno ljudstvo po deželi klerikalnih in liberalnih krempljev. Njen namen bo gospodarsko in politično osvoboditi našega malega kmeta, bajtarja, kajžarja, posla in malega obrtnika.

Kmet Matija Gubec je nekoč stopil na čelo slovenskega kmetijskega ljudstva in ga vodil v boj proti njegovim tlačiteljem. Podlegel je in graščinski rablji so ga kronali kot „Kmetijskega kralja“ z razbeljeno krono v Zagrebu na razbeljenem prestolu. Njegov spomin pa med našim ljudstvom še ni zamrl in ne bo nikdar zamrl. Naj živi dalje v organizaciji revnega socialističnega kmetijskega ljudstva; zato imenujemo to našo novo organizacijo

Gubčeva zveza.

Pozivljamo vse naše prijatelje, da se javijo o tej novi organizaciji in pošljejo „Ljudskemu glasu“ svoje predloge, ki jih bo gotovo z veseljem objavil.

Opomba uredništva. Z veseljem bomo objavili vse tozadevne prispevke; vsaj se zavedamo, da naše revno kmetijsko ljudstvo kar nič več ne bo moglo izhajati brez organizacije, zanj ni prostora ne v klerikalni „Kmetijski zvezi“ ne v liberalni „Kmetijski stranki“. Izjavljamo, da bomo v kratkem priobčili tudi načrt programa in organizacije predlagane „Gubčeve zveze“ in pozivljamo vse naše prijatelje po deželi, da že danes mislijo na to našo potrebno organizacijo.

izvažali proti plačilu izvozne pristojbine brez omejitve glede valute. Izvoz medu, lanenega semena, malin in drugega jagodičja pa je sploh prepovedan.

Kmetijska šola na Grmu prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1919/1920. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo predvsem sinovom živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena predvsem sinovom iz vinorodnih krajev. Za sinove revnih posestnikov je oddati po 10 prostih mest za zimsko in letno šolo. Prošnje za sprejem, katerim je priložiti krstni list ali domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško in npr. stvarno spričevalo ter izjavo staršev, oziroma varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, je vložiti zadnji čas do 1. oktobra t. l. na ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnje so koleka proste. Prošnjam za prosta mesta je priložiti tudi oblastveno potrjeni premoženjski izkaz.

Gospodinska šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna ter traja do 15. aprila 1920. V šolo se letos sprejemajo samo vnanje gojenke, ki stanujejo v bližnji okolici in morajo same skrbeti za potrebno hrano. Prošnje za sprejem je vložiti zadnji čas do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinske šole v Šmihelu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Prošnje so kolka proste.

Sladkanje letošnjega vinskega pridelka. Na podlagi § 5 vinskega zakona z dne 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210, dovoli se z ozirom na neugodne vremenske razmere sladkanje letošnjega vinskega pridelka. Poraba sladkarja je dovoljena

od početka vinske trgatve pa do 30. novembra t. l. Najkasneje do 15. decembra t. l. imajo tisti, ki so sladkali vinski mošt ali vinsko drozgo pristojnemu okrajnemu glavarstvu naznaniti množino vinskega mošta ali vinske drozge, ki so jo sladkali in množino v to porabljenega sladkorja.

SSZZ Drobiž. SSZZ

Ugotovitev navidezne smrti. V Parizu je doktor Icard znašel način, po katerem lahko ločimo navidezno smrt od resnične, pariška akademija znanosti ga je za to odlikovala. Uporablja znano barvilo fluorescin. Poskušnja temelji na znanstveno utemeljenem dejstvu. Omrežje telesa ne more sprejeti in razširiti nobene snovi, če ne deluje tok sokov. Če vbrizgamo pripravno snov pod kožo in jo tako razširimo po telesu in če gre snov naprej, potem seveda še obstoja tok sokov, torej življenje. Če vbrizgamo n. pr. tako snov v nogo in jo kmalu nato vidimo v roki, ni mogla priti tja na drug način kakor s tokom krvi. Če pa tok krvi še deluje, je pa gotovo še življenje v telesu. Raztopljeni fluorescin, kakor ga uporablja dr. Icard, ima velikansko barvilno moč, en sam gram lahko pobarva petnajst tisoč litrov vode. Pa ni niti najmanjše strupen. Če vbrizgamo fluorescin pod kožo in je človek še živ, so čez dve minuti koža in posebno sluznice že hudo barvane, in vidi se kakor bi telo imelo rumenico. Omrežje očesa postane svetlozeleno, pupila izgine in vidi se, kakor da bi bili vstavili v oko krasen smaragd. Kapljica take krvi da kozarcu vode svetlo rjavozeleno barvo. V eni uri ali dveh so izginili vsi ti znaki, ker je medtem fluorescin že izginil. Seveda pa opazimo to barvanje samo pri živem človeku, mrtvo telo ne kaže nobene spremembe.

Trije najboljši zdravniki. Kratko pred svojo smrtjo je dejal znameniti ruski zdravnik Pirogov takole: „Umirajte zapuščam tu tri slavne zdravnike, ki morejo pomagati bolnikom pri vsaki priliki.“ Umirajoči je umolknil in vzdihnil in izpregovoril zopet. Napeto so pričakovali okoli stoječi imena onih znamenitih zdravnikov, a Pirogov je povzel in dejal: „Prvi zdravnik je — voda, drugi — gibanje ter tretji — zmernost.“

Tržne cene.

Cene hmelja so zadnji čas poskočile za 80—150 K pri 50 kg. tako da so plačevali v Žatcu za 50 kg po 820—850 K.

Cene vina padajo na Hrvatskem vsled alkoholne krize. Posebno Zagorci imajo še velike množine lanskega vina, a ga zaman ponujajo po Zagrebu. Vinski trgovci in gostilničarji čakajo na novi pridelek, ki bo na Hrvatskem srednje kakovosti, ako se bo še do trgatve zdržalo suho vreme.

Miši-podgane stenice-šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6—, za podgane in miši K 6—; osobito ostra pasta za podgane K 6—; za šurke K 6—; posebno močna tinktura za stenice K 6—; uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutnini K 3—; prašek proti mrčesom 5 K; proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 3 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) in mravljam K 3—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

G. KELLER:

DON CORREA.

(Dalje.)

Ducat jezuitov je med slovesno mašo pelo in muziciralo kakor sto slavčkov, trinajsti je pa vezal pobožno pridigo, v kateri je razlagal, da je Zambo zadnja potomka modre kraljice iz Sabe in da je šele sedaj dosegla ono odrešenje, ki ga je njena čudna prednica v starem testamentu pri Judih zaman iskala.

Sam Don Correa je bil boter pri krstu in najplemenitejša dama v Loandi botra, ko so opravljali svete obrede in krstili Zambo na ime Marije. Vse je prenašala s krotko udanostjo, ne da bi premeknila ustnice; šele ko je bil krst končan in so jo peljali pred oltar, da bi se še posebe poklonila svoji patroni in sklonila koleno pred njo, je boječe uprla svoje oči v leseni kipec Marije, ki je bil, ko so bili neverni Holandci pregnani, na novo preslikan, imel na novo pozlačeno krono, obraz pa tako močno zlikan, da se je svetila kakor zrcalo in da se je v levem licu videl nasek Jezuščka, ki se je tiščal k njemu. Ker pa je bilo lice okroglo vzbočeno, se je videl nasek Jezuščka, ki se je tiščal k njemu. Ker pa je bilo lice okroglo vzbočeno, se je videl nasek tako povečan v njem, da je Zambo mislila, da je v tej stekleni ženi kak mož, ki sili z nosom ven; ker še ni nikdar videla enake podobe, se ji je vse skupaj zdelo živa čarovnja, tako da se je močno zbala. Trepetajoč se je vzravnila po koncu in skušala pobegniti. Ker pa vgneči ni bilo nobenega izhoda, se je zatekla k Correi, v katerem je videla svojega varha in je pokazala roko na svetlo pozlačeno gospo, v kateri čepi duh, ki je večji ko ona. Vsi so rinili bliže, da bi videli in čuli, kaj se je zgodilo z novo kristjano in drug je razlagal drugemu, kaj je rekla.

Naenkrat se je začul močan glas nekega duhovnika, ki je zaklical: „Čudež! Čudež! Velik blagor se je zgodil! Gospod se je naselil v svoje zemsko bivališče, v svojo ljubko lopico in letno utico. Videti hoče prvo poganko ki smo jo tukaj krstili.“

Vse je zrlo s topimi očmi na oltar, kamor je pokazala Zambo in kmalu se je oglašil ta, in za njim drugi: „Tudi jaz vidim.“ In „Tudi jaz“ — ne da bi kdo vedel, kaj se prav za prav vidi. Jezuiti so si prvi opomogli, porabili so ugodno priliko in so vse to potlačili z mogočnim „Tedeum“, ki ga je zapela vsa cerkev. Potem so zgrabili novo kristjano in jo s križi in zastavami vodili po cerkvi in okoli nje, pri tem pa mahali s kadilnicami in neprestano popevali svoj „Ora pro nobis“. Vedno več ljudi se je nabralo okoli nje, tako da so jo kmalu odtrgali od njenega zasčitnika; vlačili so jo celo po cestah in hišah, da bi služila za pobožen zgled.

Nazadnje jo je Don Correa vendar šel iskat in jo je vzel iz velike gruče ljudi, kjer jo je navdajal očitno le sam strah in groza, ker nikakor ni vedela, kaj vse to pomeni in je začela že verjeti, da jo bojo oni mali svetli ženičici žrtvovali, to je: umorili; med zamorci je namreč videla, da so ljudi, ki so bili določeni za žrtev, na enak način vodili okrog. Zato se je trdno oklenila Correa, kakor hitro jo je našel in prijel za roko. Jezuiti pa svojega plena niso hoteli kar tako dati iz rok, ker so trdili, da je treba Zambo, sedanjo Marijo, posvetiti nebesom in jo ohraniti v varstvu cerkve. Mogočni admiral je zaklical, da bo že vse sam poskrbel; sedaj pa da je Zambo še njegova last in boter ji je, tako da jo mora povabiti na majhno pojedino in ji pokloniti nekaj daril. Vkljub temu je množica še nekaj godrnjala in se upirala, ker ni hotela dati tega čudeža iz rok, tako da se je moral Don Correa zelo odločno postaviti, da je rešil preplašeno bitje. Paž jo je moral spremljati, on pa ji je sledil z nekoliko svojimi vojščaki. Tako so se podali v malo vilo, v kateri je bival, kadar je bil v Loandi; botra je s svojim spremstvom bila že tam, ker je že prej pobegnila iz gneče in ne ravno velika družba je sedla k mizi.

(Dalje prih.)

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

: registrovana zadruga z omejeno zavezo :

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih 3%.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciščanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejša plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.